УДК 342.565.2:340.5
DOI https://doi.org/10.51989/NUL.2026.4.34

СТАТУС КЕРІВНИКА ПРОКУРАТУРИ ТА КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ ПРОКУРАТУРИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дворнік Олексій Олексійович,
orcid.org/0009-0002-6745-3365
аспірант
Львівського національного університету імені Івана Франка

У статті, на основі досвіду держав-членів ЄС, досліджено статус керівника прокуратури: особливості процедури його призначення та звільнення, взаємодію з іншими органами державної влади та його вплив на визначення місця прокуратури в конституційній системі державної влади. Обґрунтовано, що європейські стандарти не встановлюють єдиної універсальної конституційної моделі прокуратури чи обов'язкової процедури призначення її керівника, натомість визначальне значення мають гарантії його незалежності, професійності, політичної нейтральності та захисту від неналежного втручання. На основі порівняльно-правового аналізу досліджено моделі прокуратури та статус її керівника у Чехії, Словаччині, Латвії та Словенії. Проаналізовано конституційно-правові засади функціонування прокуратури України після конституційної реформи 2016 року та встановлено наявність суперечності між орієнтацією на функціонування прокуратури в системі судової влади і політично залежним механізмом призначення та звільнення генерального прокурора. Окрему увагу приділено оцінці Європейської комісії, яка у звіті щодо України за 2025 рік вказує нам про проблеми у законодавчому регулюванні щодо процедури добору та звільнення генерального прокурора та необхідність їх узгодження з європейськими стандартами. Обґрунтовано необхідність удосконалення процедури добору та припинення повноважень генерального прокурора шляхом запровадження прозорих професійних критеріїв, конкурсних механізмів, залучення органів прокурорського самоврядування та посилення гарантій незалежності від політичного впливу з урахуванням європейських стандартів та досвіду держав-членів Європейського Союзу. Отримані результати сприяють поглибленню розуміння сучасного стану реформування прокуратури в Україні, та можуть слугувати підґрунтям для визначення напрямів, необхідних для завершення цього процесу відповідно до європейських стандартів.

Ключові слова: *прокуратура, генеральний прокурор, незалежність прокуратури, конституційна система державної влади, конституційна модель прокуратури, виконавча влада, судова влада, Венеційська комісія, Європейська комісія.*

Dvornik Oleksii. The status of the head of the prosecution service and the constitutional model of the prosecution service: a comparative legal study

The article, based on the experience of EU member states, examines the status of the head of the prosecution service, focusing on the specific features of the procedure for his appointment and dismissal, interaction with other state authorities, and its influence on determining the place of the prosecution service within the constitutional system of state power. It is substantiated that European standards do not establish a single universal constitutional model of the prosecution service or a mandatory procedure for appointing its head; instead, guarantees of independence, professionalism, political neutrality, and protection against undue interference are of decisive importance. Based on a comparative legal analysis, the models of the prosecution service and the status of its head in the Czech Republic, Slovakia, Latvia, and Slovenia are examined. The constitutional and legal foundations of the prosecution service in Ukraine following the 2016 constitutional reform are analyzed, as a result it was found, that there is a contradiction between the orientation toward the functioning of the prosecution service within the judicial branch of government and the politically dependent mechanism for the appointment and dismissal

of the Prosecutor General. Particular attention is paid to the assessment of the European Commission, which, in its 2025 Ukraine Report, points to problems in the legislative regulation of the procedure for the selection and dismissal of the Prosecutor General and emphasizes the need to bring these procedures into line with European standards. The need to improve the procedure for the selection and termination of the powers of the Prosecutor General is substantiated through the introduction of transparent professional criteria, competitive mechanisms, the involvement of prosecutorial self-governance bodies, and the strengthening of guarantees of independence from political influence, taking into account European standards and the experience of the Member States of the European Union. These findings enhance the understanding of the current state of prosecutorial reform in Ukraine and may serve as a basis for determining the directions necessary to complete this process in accordance with European standards.

Key words: *prosecution service, prosecutor general, independence of the prosecution service, constitutional system of state power, constitutional model of the prosecution service, executive branch, judicial branch, Venice Commission, European Commission.*

Постановка проблеми. Визначення місця прокуратури в системі органів державної влади є одним із дискусійних питань сучасного конституційного права, що набуває особливого значення в умовах європейської інтеграції України. У державах-членах Європейського Союзу сформувалися різні підходи до конституційно-правового статусу прокуратури: в одних державах вона функціонує у тісному взаємозв'язку з виконавчою владою, в інших має статус незалежного органу державної влади або є частиною системи судової влади. Водночас, європейські стандарти не встановлюють єдиної універсальної моделі прокуратури, залишаючи державам певний простір для вибору інституційної конструкції за умови забезпечення її незалежності, професійності та належних гарантій від політичного втручання.

Особливого значення у визначенні фактичного місця прокуратури в системі державної влади набуває статус генерального прокурора як керівника відповідної системи органів. Саме порядок його призначення та звільнення, суб'єкти, залучені до цих процедур, характер його взаємодії з парламентом, президентом та урядом, а також наявність гарантій від неналежного політичного впливу дозволяють оцінити реальний рівень інституційної автономії прокуратури. Таким чином, процедура призначення керівника прокуратури не може розглядатися виключно як кадрове питання, оскільки вона безпосередньо пов'язана з конституційною моделлю прокуратури та її місцем у механізмі державної влади.

Актуальність зазначеної проблематики для України додатково підтверджується сучасними процесами європейської інтеграції. Європейська комісія, оцінюючи стан судової системи та фундаментальних прав в Україні, прямо зазначила, що посада генерального прокурора залишається політизованою. Серед пріоритетних рекомендацій Комісія визначила необхідність законодавчого вдосконалення процедур відбору та звільнення генерального прокурора з метою забезпечення їх об'єктивності, прозорості та орієнтації на професійні заслуги.

Зазначена оцінка набуває особливого значення з огляду на конституційні зміни 2016 року, якими було виключено окремий розділ Конституції України, присвячений прокуратурі, а основні положення щодо її функціонування були інтегровані до розділу VIII «Правосуддя». Така зміна конституційної конструкції свідчила про переосмислення ролі прокуратури та її функціонального призначення, однак водночас не усунула проблеми, пов'язані із забезпеченням незалежності генерального прокурора. Навпаки, конституційно визначена процедура його призначення Президентом України за згодою Верховної Ради України та можливість припинення повноважень унаслідок висловлення Верховною Радою України недовіри зумовлюють необхідність додаткового дослідження співвідношення між конституційно визначеним місцем прокуратури та механізмами формування її керівництва.

У цьому контексті особливої актуальності набуває порівняльно-правовий аналіз відповідних моделей держав-членів Європейського Союзу. Дослідження порядку призначення та звільнення керівника прокуратури, його взаємодії з іншими органами державної влади та механізмів забезпечення його незалежності у різних

європейських державах, що дозволяє визначити не лише формальне, а й фактичне місце прокуратури в системі державної влади. Водночас, такий аналіз дає можливість оцінити відповідність української моделі європейським підходам та визначити потенційні напрями її подальшого конституційно-правового розвитку.

Метою статті є дослідження взаємозв'язку між статусом керівника прокуратури, гарантіями його незалежності та місцем прокуратури в системі державної влади на прикладі України та окремих держав-членів ЄС.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи основні засади діяльності прокуратури держав-членів ЄС, виникає можливість говорити про різні конституційні моделі прокуратури в системі державної влади. Зокрема, прокуратура може функціонувати як державний орган в системі виконавчої влади з визначеною ієрархією та підзвітністю виконавчій гілці, може займати місце незалежного державного органу в системі судової влади, а може мати ознаки незалежного органу державної влади. Суттєвий вплив, для визначення конституційної моделі прокуратури, має статус прокурора, який очолює систему прокуратури, зокрема важливими в даному аспекті є процедура його обрання та звільнення з посади та його відносини взаємодії та підпорядкування з іншими державними органами.

Першочергово, необхідно зазначити, що надзвичайно важливою при функціонуванні будь-якої конституційної моделі прокуратури, з точки зору дотримання верховенства права, є незалежність керівника прокуратури. Вона закладає основи довіри до судової влади та основи державності, створює відчуття закону та правового порядку [9, с. 5]. Необхідно мати механізм, що забезпечує уникнення від будь-якої форми неналежного втручання в роботу керівника прокуратури. Це важливо не лише з точки зору гарантування незалежності, але й забезпечення стабільності, сприяння підзвітності, підвищення суспільної довіри та сприяння розвитку системи прокуратури [14, с. 197].

Консультативна рада європейських прокурорів у своєму Висновку зазначає, що спосіб призначення генерального прокурора та гарантії щодо його звільнення та неналежного втручання відіграють значну роль у системі, яка гарантує належне функціонування прокуратури [1].

Водночас, європейські стандарти щодо незалежності судової влади, зокрема в частині органів прокуратури не встановлюють єдиної обов'язкової процедури обрання керівника прокуратури, вони звертають увагу на регламентованість та якість процедури, професійну оцінку кандидатів, мінімізацію політичного впливу [20, с. 344]. Венеційська комісія не встановлює одну конкретну модель призначення генерального прокурора, як достеменну. Навпаки, вона виходить із того, що в європейських державах функціонують різні конституційні моделі прокуратури, та звертає увагу, що основне питання полягає в тому, чи забезпечує конкретна процедура призначення належні гарантії незалежності та професійності. Комісія надає оцінку різним способам призначення: парламентом, президентом, урядом та здійснює аналіз кожного через призму гарантій від політичного впливу. Комунікацію щодо кандидатури між державними органами вона вбачає позитивним рішенням, оскільки таке дозволяє уникнути односторонніх політичних висуванців. Та звертає увагу, що право та процедура висування кандидатів має бути чітко визначена [2].

З аналізу даного висновку вбачається, що Комісія виділяє модель прокуратури в системі виконавчої влади, де керівник прокуратури здебільшого є частиною уряду або саме уряд уповноважений призначати його на посаду. Крім того, виділяє моделі функціонування прокуратури як незалежного органу державної влади або незалежного органу в системі судової влади, у цих випадках, залежно від держави, керівника прокуратури призначає на посаду президент або законодавчий орган.

Для детального розуміння, пропоную порівняти статус генерального прокурора при різних конституційних моделях прокуратури серед певних держав-членів ЄС, таких як Чехія, Словаччина, Латвія, Словенія та провести паралель з реаліями діяльності генерального прокурора безпосередньо в Україні.

Чітким прикладом, де генеральний прокурор очолює систему прокуратури, яка імплементована в систему виконавчої

Таблиця 1

Порівняння статус генерального прокурора при різних конституційних моделях прокуратури

Держава	Конституційна модель прокуратури	Суб'єкт призначення генерального прокурора	Суб'єкт ініціювання кандидата на посаду	Термін та можливість повторного призначення
Чехія	орган в системі виконавчої влади	уряд	міністр юстиції	7 років, повторне призначення на посаду не допускається
Словаччина	незалежний орган державної влади	президент	законодавчий орган	7 років, повторне призначення на посаду не допускається
Латвія	орган в системі судової влади	законодавчий орган	рада юстиції за результатами конкурсу	5 років, повторне призначення можливе, але не більше 2 строків поспіль
Словенія	орган в системі судової влади	законодавчий орган	рада прокурорів за результатами конкурсу з урахуванням думки уряду	6 років, повторне призначення можливе
Україна	орган в системі судової влади	президент за згодою законодавчого органу	президент	6 років, повторне призначення на посаду не допускається

влади, а керівник повністю функціонально підзвітний уряду, є досвід Чеської Республіки. Організація роботи прокуратури регулюється спеціальним законом «Про прокуратуру». Система прокуратури є централізованою та має чітку ієрархію, очолює її прокурор, якого призначає уряд за поданням міністра юстиції. Так само, уряд, за поданням міністра юстиції може його звільнити. Керівник прокуратури, за погодженням з міністром, формує правила щодо просування по службі, проведення конкурсів, роботи конкурсної комісії, та через міністра юстиції є підзвітний уряду [12]. Існує думка, з якою важко не погодитись, що підпорядкування керівника прокуратури виконавчій владі є досить проблематичним питанням, оскільки в даному випадку політичний вплив на прийняття рішень є величезним. Водночас, потрібно пам'ятати, що Міністр юстиції є політичним діячем, який зазнає тиску з боку інших міністрів, а також з боку політичної партії, яку він представляє [8, с. 7]. Тому, у даному випадку існує високий ризик політичного впливу уряду на діяльність керівника прокуратури, що може негативно впливати на роботу системи прокуратури в цілому [6, с. 40].

Досить цікавою є модель, яку використовує Словаччина, оскільки процедура призначення генерального прокурора є схожою до процедури, яка визначена в Україні. В конституції Словаччини є розділ щодо організації роботи прокуратури, де вказано, що очолює систему генеральний прокурор, якого призначає на посаду президент за пропозицією парламенту [10]. Процедура звільнення така ж. Відповідно до закону «Про прокуратуру», прокуратура є центральним органом державної влади, який є ієрархічно організований та незалежний. Генеральний прокурор щорічно звітує перед парламентом щодо діяльності прокуратури [11]. В даному випадку ми бачимо, що законом прокуратуру визначено як центральний орган державної влади, однак на відмінну від Чехії, уряд, у взаємовідносинах з керівником прокуратури, не має прямого впливу на останнього. Крім того, в призначенні бере участь і президент і парламент, що створює комунікацію щодо кандидатури між державними органами та дозволяє уникнути односторонніх політичних висуванців. Водночас, існує думка, що за такої системи призначення а також наявності системи підзвітності керівника прокуратури парламенту, на останнього існує великий ризик політичного тиску зі сторони політичних партій [8, с. 10].

Тісний зв'язок між керівником прокуратури та політичним середовищем негативно впливає на незалежність цілої системи та можливості боротьби з корупцією, держава повинна забезпечити вільність найвищої посади в прокуратурі від політичного втручання [6, с. 40].

Для вирішення даного питання словацькі науковці пропонують замість законодавчого органу, залучити до відбору кандидата на посаду генерального прокурора вищу раду прокурорів, яка буде проводити відбір і подавати кандидатуру на затвердження президентові [8, с. 15].

Якщо процедура призначення керівника прокуратури у Чехії та його взаємовідносини з міністром юстиції в сукупності з іншими ознаками системи органів прокуратури чітко підтверджують належність прокуратури до системи органів виконавчої влади, то процедура призначення генерального прокурора в Словаччині, де залучений парламент і президент, його підзвітність у взаємовідносинах з парламентом, а також наявність чіткої ієрархічної системи, наявність окремого розділу в Конституції, дають підстави для роздумів про віднесення прокуратури до незалежного органу в системі державної влади. З вказаною думкою погоджується і Конституційний суд Словаччини, який визначає твердження про приналежність керівника прокуратури до виконавчої гілки влади необґрунтованим та безпідставним та з урахуванням статусу керівника прокуратури та інших ознак імплементує підхід про визначення прокуратури як незалежного органу в системі державної влади [5].

На противагу досвіду Словаччини та Чехії, в Латвії законом «Про прокуратуру» визначено, що прокуратура є органом судової влади, який самостійно здійснює нагляд за додержанням законності, генеральний прокурор здійснює керівництво та контроль за діяльністю прокуратури, визначає її внутрішню структуру та штатний розпис відповідно до виділених коштів державного бюджету. Відбір кандидатів на посаду генерального прокурора здійснюється за результатами відкритого конкурсу, вказаний відбір здійснюється радою суддів, яка за результатами конкурсу готує пропозицію законодавчому органу, який далі призначає на посаду генерального прокурора за результатами голосування на 5 років [7]. Така процедура призначення в повній мірі відповідає європейським стандартам [2], зокрема дотримано вимоги щодо здійснення професійної оцінки кандидатів, наявна конкурсна процедура, яка дає змогу оцінити рівень підготовки, знань та досвіду кандидатів, тобто забезпечені гарантії щодо професійності, крім того, залучений орган суддівського самоврядування, вбачається наявність комунікації між різними суб'єктами в процесі здійснення процедури призначення, що дозволяє уникнути односторонніх політичних висуванців, тобто забезпечені гарантії щодо незалежності та політичної нейтральності.

Вартою уваги, крізь призму того, що законодавець визначає прокуратуру як незалежний орган в системі судової влади, є процедура призначення керівника прокуратури, яка діє сьогодні у Словенії. Відповідно до неї, керівник прокуратури призначається законодавчим органом, вказаному призначенню передує пропозиція ради прокурорів з урахуванням думки уряду [13]. Така концепція відповідає встановленій законодавцем моделі прокуратури як незалежного органу в системі судової влади. Залученість до вказаного процесу уряду, не може свідчити про перебування керівника прокуратури під владою виконавчої гілки, що ставило б під сумнів віднесення прокуратури до судової гілки влади [4]. Така позиція зумовлена тим, що уряд лише бере участь у процедурі обрання, шляхом висловлення своєї позиції щодо відповідності кандидата, але не приймає кінцеве рішення.

Аналізуючи норми Конституції України, зокрема, які присвячені функціонуванню судової влади в Україні, та розміщені в розділі VIII «Правосуддя», можемо прослідковувати логіку українського законодавця, який, внаслідок внесених змін у 2016 році, виключення самостійного розділу «Прокуратура» та розміщення основних положень щодо функціонування діяльності прокуратури в розділі «Правосуддя», схиляє нас до думки, можливо навіть до вектору майбутнього руху, щодо визначення прокуратури як органу в системі судової влади. Заяць І.Я. влучно зазначає, що виключення розділу «Прокуратура» з Конституції України є не лише техніко-юридичним актом, а й глибоким політико-правовим сигналом про зміну парадигми функціонування прокуратури. Від інструменту контролю та нагляду вона трансформується на інституцію, яка забезпечує законність у межах кримінального процесу та захищає інтереси держави в суді [15, с. 67]. Вказані

зміни однозначно потрібно оцінювати, як серйозний крок до адаптації прокуратури до європейських стандартів [16, с. 139]. Конституційний суд України в своєму рішенні також звертає увагу, що після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401-VIII в Україні прокуратура втратила відокремлений статус у структурі органів державної влади й набула статусу новітнього інституту, який повноцінно інтегрований в українську систему правосуддя [17]. Однак, визначаючи у вказаний спосіб засади для функціонування прокуратури, як органу в системі судової влади, законодавець в той же час, у даному розділі Конституції України встановлює процедуру призначення та звільнення з посади генерального прокурора, визначивши, що генерального прокурора призначає на посаду та звільняє з посади Президент України за згодою Верховної Ради України [18].

Таке законодавче регулювання, з одного боку, визначає вектор для функціонування прокуратури як органу в системі судової гілки влади, що однозначно є позитивним кроком, водночас, з іншого боку, створює передумови для прямої політичної залежності очільника системи прокуратури від Президента України та законодавчого органу. З попереднього аналізу процедури призначення генерального прокурора в різних моделях функціонування прокуратури серед деяких держав-членів ЄС, зокрема Латвії та Словенії, в яких прокуратуру обґрунтовано відносять до органу в системі судової влади, вбачається суттєва відмінність між процедурою призначення генерального прокурора в Україні та у зазначених державах. У вказаних європейських державах є суттєві відмінності в даному питанні, однак як у Латвії, так і в Словенії вбачаються чіткі засади для забезпечення принципів професійного обрання керівника прокуратури, забезпечення гарантій його незалежності та відсутності політичного впливу, до процедури обрання залучені органи прокурорського самоврядування та існує механізм конкурсного добору.

Крім того, на це питання нам звертає увагу і Європейська комісія, яка у своєму останньому звіті щодо України вказує, що посада генерального прокурора в Україні досі залежна від політичного впливу. Комісія наголошує на необхідності внесення змін до процедури відбору та звільнення генерального прокурора, зазначаючи, що така повинна бути об'єктивна, прозора та ґрунтуватись на реальних заслугах та компетенції [3].

Попри процедуру обрання, актуальною також є проблема із можливістю звільнення генерального прокурора через висловлення «резолюції недовіри» простою більшістю голосів від конституційного складу Верховної Ради. Венеційська комісія акцентувала, що посада генерального прокурора досі є залежною від політичних органів, які залучені в процес його призначення та звільнення. Тому інституція рекомендувала Україні вилучити з Конституції повноваження Верховної Ради висловлювати недовіру генеральному прокуророві, що має наслідком його відставку з посади, або принаймі визначити, що звільнення генерального прокурора відбувається за згодою кваліфікованої більшості Верховної Ради [19].

Шляхом вирішення вказаних проблем можуть бути законодавчі зміни, зокрема щодо визначення чіткого переліку підстав для звільнення або припинення повноважень генерального прокурора, запровадження чіткого конкурсного добору кандидатів, які можуть бути призначенні на цю посаду, залучення до вказаного відбору органів прокурорського самоврядування. Можливо, в умовах війни, питання конкурсних процедур не є першочерговим, проте, участь органів прокурорського самоврядування в доборі кандидатів на посаду точно на часі та суттєво знизить рівень політичного впливу в даному процесі [19].

Висновки. Сьогодні європейські стандарти не містять єдиних визначених вимог щодо статусу керівника прокуратури, зокрема, як щодо його призначення, так і до взаємодії з іншими органами державної влади. Навпаки, Венеційська комісія враховує, що в європейських державах існують різні конституційні моделі прокуратури і прокуратура може бути віднесена як до виконавчої гілки влади, так і до судової гілки, а може бути незалежним державним органом, залежно від цього змінюється і статус керівника прокурату-

ри, який безпосередньо впливає на місце прокуратури в механізмі державної влади. Принципове значення має питання незалежності генерального прокурора, мінімізація політичного впливу на нього, наявність регламентованих та якісних процедур добору, які обов'язково включають професійну оцінку кандидатів та залученість органів прокурорського самоврядування до даних процесів. Вказані питання не можна розглядати виключно як кадрові, оскільки вони мають фундаментальне значення для функціонування прокуратури незалежно від конституційної моделі прокуратури, що застосовується в конкретній державі.

Україна, в свою чергу, шляхом внесення змін до Конституції України, змінила парадигму функціонування прокуратури, обравши вектор її інтеграції до системи судової влади. Однак, аналізуючи досвід європейських держав, які використовують цю модель, бачимо розбіжності в законодавчому регулюванні, зокрема це стосується процедур призначення та звільнення генерального прокурора. На наявність відповідних проблем в Україні звертає увагу і Європейська Комісія у своєму звіті. Тому, питання забезпечення належної процедури добору та припинення повноважень генерального прокурора залишається актуальним і потребує подальшого вдосконалення з урахуванням європейських стандартів.

Інформація про використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту використовувалися виключно для мовного редагування, перевірки граматики, перекладу або інших допоміжних завдань, без використання згенерованих ними об'єктів як результатів академічної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Consultative Council of European Prosecutors (CCPE). Opinion №. 19 (2024) on managing prosecution services to ensure their independence and impartiality. Strasbourg, 2024. 18 p. URL: https://rm.coe.int/opinion-no-19-2024-of-the-ccpe/1680b25297

2. European Commission for Democracy through Law (Venice Commission). Report on European Standards as Regards the Independence of the Judicial System: Part II – The Prosecution Service. Study №. 494/2008. Strasbourg, 2011. 17 p. URL: https://rm.coe.int/1680700a60

3. European Commission. Ukraine 2025 Report. Commission Staff Working Document. Brussels, 2025. 111 p. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/EU-enlargement-.pdf

4. Moulin v. France, no. 37104/06, judgment of 23 November 2010. European Court of Human Rights. HUDOC. URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-101877

5. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 1/2022-270 z 21. júna 2023 [Рішення Конституційного суду Словацької Республіки від 21 червня 2023 року]. URL: https://static.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/2023/270/vyhlasene_znenie.print.html

6. OECD. The Independence of Prosecutors in Eastern Europe, Central Asia and Asia Pacific. Paris : OECD Publishing, 2020. 200 p. DOI: https://doi.org/10.1787/3341b41f-en

7. Prokuratūras likums [Закон Латвійської Республіки «Про прокуратуру»] URL: https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums

8. Šramel B. Possibilities of Strengthening the Independence of the Public Prosecutor's Office of the Slovak Republic: A System of Appointment of the Prosecutor General to the Office as a Key Element Social Sciences. 2022. Vol. 11, No. 8. Art. 364. P. 1–19. DOI: https://doi.org/10.3390/socsci11080364

9. Terziev V., Georgiev M., Bankov S., Ivanov I. The Bulgarian Model of the Prosecutor's Office and the Position of the Prosecutor General. 68th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Aveiro, 24–25 May 2021. 10 p. DOI: https://doi.org/10.2139/ssrn.3861110

10. Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. [Конституція Словацької Республіки] URL: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/

11. Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre [Закон Словацької Республіки «Про прокуратуру»] URL: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/153/

12. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství [Закон Чеської Республіки «Про прокуратуру»] URL: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283

13. Zakon o državnem tožilstvu [Закон Республіки Словенія «Про державну прокуратуру»] URL: https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5812

14. Бисага Ю. М. Незалежність як ключовий принцип діяльності прокуратури: загальні засади реалізації. *Науковий* вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. Вип. 74, ч. 2. С. 196–198. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.67

15. Заяць І. Я. Конституційно-правові завдання та функції прокуратури (порівняльно-правовий аспект) // Український часопис конституційного права. 2025. № 3. С. 59–74. DOI: https://doi.org/10.30970/jcl.3.2025.5

16. Заяць І. Я. Префект і прокурор у конституційній доктрині розподілу влади: концепція функціонального розмежування // *Вісник* Львівського університету. Серія юридична. 2025. Вип. 81. С. 135–145. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vla.2025.81.135

17. Конституція України : Конституція України; *Верховна Рада України* від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «*Законодавство України*» / *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр

18. Рішення Конституційного Суду України від 3 грудня 2025 року № 6-р(II)/2025 (щодо представництва прокурором інтересів держави в суді). URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/6_r_2_2025.pdf

19. Тіньовий звіт до розділу 23 «Правосуддя та фундаментальні права» та розділу 24 «Юстиція, свобода та безпека» Звіту Європейської комісії щодо прогресу України в межах Пакета розширення Європейського Союзу у 2024 році. Київ, 2025. URL: https://www.eurointegration.com.ua/files/9/d/9dd6efd-shadow-report-2025-ua.pdf (дата звернення: 12.08.2026).

20. Циганок С. Незалежність прокуратури: досвід Польщі. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 343–346. DOI: https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.64

Дата першого надходження статті до видання: 21.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)